

Aeneas aneb cena za vítězství

Vergilius, Aeneis I 33:

Tantae molis erat Romanam condere gentem.

Tolik práce to stálo, než římský založen národ!

Vergilius, Aeneis I

**Arma virumque cano, Troiae qui primus ab oris
Italiam fato profugus Laviniaque venit**

Publius VERGILIUS Maro

(✳ poblíž Mantuy 70 - 🏰 v Brundisiu
19 př.n.l.)

BUCOLICA (Pastýřské písně): 42 –
39 (38 ?)

č. Zpěvy pastýřské, (Eclogae –
Eklogy)

GEORGICA (Píseň/Báseň o zemi):
36 – 29

č. Zpěvy rolnické

AENEIS (Báseň o Aeneovi): 29 - 19
č. Aeneis

Aeneis

Inspirace: Homér, Q. Ennius

12 knih, kompoziční schéma:

„homérské“ dělení:

1. – 6. bloudění Aeneovo

7. – 12. - boje v Itálii

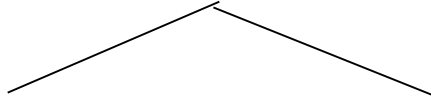
božský aparát a hrdinové
Jupiter

Venuše

Juno

Aeneas

Dido, Turnus

I 26n.: manet alta mente repostum
iudicium Paridis spretaeque iniuria formae

(Ten osten) tkví dosud hluboko v srdci:
Paridův výrok, ta potupa zhrzené krásy

I 33:Tantae molis erat Romanam condere gentem

Tolik práce to stálo, než založen římský
národ

I 278n.: his ego nec metas rerum nec
tempora pono

imperium sine fine dedi

Těm ani světových hranic či
časových nemíním klásti,

bez konce dal jsem jim moc

IV. kniha – Aeneovo odplutí z Kartága a Didonina sebevražda

Vysoko na zádi lodní rek Aeneas uchystán k plavbě ... (554)

Ty nebohá, až teď tím zrádným jednáním trpíš? ... (596)

J. Brueghel St.(1568-1625) , Aeneas a Sibylla v podsvětí

VI 403n. "Troius Aeneas, pietate insignis et armis,
Ad genitorem imas Erebi descendit ad umbras.

**Aeneas, trójský rek, svou zbraní i zbožností slavný,
V hluboké podsvětní stíny chce vejít, ke svému otci.**

**TU REGERE IMPERIO POPULOS ROMANE MEMENTO –
HAEC TIBI ERUNT ARTES – PACIQUE IMPONERE MOREM,
PARCERE SUBIECTIS ET DEBELLARE SUPERBOS.**

**Pomni, Římane: ty budeš pevně národům vládnout
– v tom je tvé umění – a určovat pravidla míru,
ušetřit poražené, však odbojné udolat válkou.**

VIII 540n. : Vulkánova dílna

Arma acri facienda viro. Nunc viribus usus

(540)

Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra

Musíme rekovi ukout zbroj, ted' třeba je síly, hbitých rukou je třeba a skutečných mistrů

Nicolas Poussin, asi 1637

Venuše předává Aeneovi zbroj

VIII 678n.:

Zde je Augustus Caesar a Italy do boje vede,
s ním je národ i senát i penáti, velcí ti bozi

*Hinc Augustus agens Italos in proelia Caesar
Cum patribus, populoque penatibus et magnis dis*

VIII 729nn.: talia per clipeum Volcani, dona
parentis,
miratur, rerumque ignarus imagine gaudet ,
attollens umero famamque et fata nepotum

Nad tím, co na štítě bůh vytvořil, matčíným
darem,
Žasne, ač obsah nezná, však přece jej obrazy těší –
Pozvedá štít a s ním i osudy vnuků a slávu.

XII.kniha (791-842) – usmíření Junony

- Indigetem Aenean scis ipsa et scire fateris
- Deberi caelo fatisque ad sidera tolli
- Víš přec a přiznáváš sama, že Aeneas nebesům patří jakožto zbožněný hérós a osud že k nebi ho zdvíhá.
- Hunc genus ...
- supra homines, supra ire deos pietate videbis,
- nec gens ulla tuos aeque celebrabit honores.
- Povstane rod, // který, jak poznáš, bohy a veškerý lid zbožností předčí, a žádný národ tě nebude uctívat více.

**XII 1: Iunonem interea rex omnipotentis Olympi
adloquitur ...**

XII 840:

Nec gens ulla tuos aequo celebrabit honores

Vergiliovo překrytí homérského dělení

Aeneida jako triptych

1. – 4. Aeneovo bloudění po moři a pobyt v
Kartágu

5. – 8. od odjezdu z Kartága do předání zbroje

9. – 12. od Turnova útoku na Aeneův tábor do
posledního boje s Turnem a Aeneova vítězství

Pompeje, dům valcháře M. Fabia Ululitremula

Fullones ululamque cano, non arma virumque